

ZEEVOGELS OP DE WADDENEILANDEN HET SLACHTOFFER VAN LIJMCHTIGE SUBSTANTIE

Op 18 en 19 november 1987 strandden op de Waddeneilanden, van Texel tot en met Ameland, honderden zeevogels die met een merkwaardige, lijmachtige smurrie besmeurd bleken. De substantie was slechts met uiterst agressieve middelen, zoals wasbenzine of garagezeep, te verwijderen (Anonymus 1987b, M. Leopold pers.com.) en na laboratoriumonderzoek bleek ze voor 90% uit lijnzaadolie te bestaan.

Op zowel Ameland als Terschelling spoelde de substantie aan en ofschoon de plaats van lozing nog niet kon worden achterhaald lijkt het aannemelijk dat de troep in het Borndiep, tussen de beide eilanden, in zee terechtgekomen is. Op Ameland werd 370 kilo van het goedje opgeruimd en voorlopig in een chemo-container opgeslagen en ook op Terschelling spoelden grote, grijze koecken van het spul aan.

Nog steeds spoelen slachtoffers van deze lozing op de kust aan en de hieronder gepresenteerde getallen dienen derhalve als voorlopig beschouwd te worden. Op Vlieland en Texel ging het om enkele tientallen vogels. Op Terschelling werden tot nu toe 80 vogels gevonden (hoofdzakelijk Eidereenden *Somateria mollissima* en Zeekoeten *Uria aalge*) en bevinden zich voor de kust nog zeker 100 bevuilde exemplaren. Op Ameland werden ruim 120 exemplaren gevonden en hier worden nog dagelijks 10 tot 12 vogels aangetroffen. Ook op Ameland ging het vooral om Eidereenden en Zeekoeten maar ook soorten als

duikers Gaviidae, Jan van Gent *Sula bassana* en Kleine Alk Alle alle.

Het schoonmaken van nog levende slachtoffers in de opvangcentra bleek geen eenvoudige klus. De agressieve schoonmaakmiddelen die wél werkten garanderen dat de natuurlijke vetlaag in de veren volkomen verdwijnt en de schoongemaakte vogels zullen nog lange tijd in de opvangcentra moeten verblijven om dat weer enigszins op te bouwen.

On 18th and 19th November 1987 several hundreds of seabirds, mainly Eider Ducks and Guillemots, washed ashore on Texel, Vlieland, Terschelling and Ameland (Wadden Sea islands). The birds were contaminated with some unknown, very sticky stuff which was found to contain 90% linseed-oil. A large amount of the stuff was found both on Ameland and Terschelling, indicating a spill in the Borndiep. It was very difficult to remove the stuff from birds in rehabilitation-centres and there is little chance for them to survive.

Anonymus 1987a. Vogels op Noordzee bedreigd door een kleverige massa.
Leeuwarder Courant, 19 november 1987, p 1, p 19.

Anonymus 1987b. Ontvetter helpt vogels snel van taale smurrie af. Leeuwarder Courant, 20 november 1987.

Karel A.M. Engelen, Nederlands Stookolie-
slachtoffer-Onderzoek, Sneek